

23 SEP 2020

Datum

Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek

Op 7 juli jl. heeft u bij mijn ministerie een verzoek als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) ingediend. U verzoekt om openbaarmaking van documenten en correspondentie inzake de door Nederland aan Curaçao te verstrekken 3^e tranche financiering.

Bij brief van 10 juli jl. heb ik de ontvangst van uw verzoek bevestigd. Op 29 juli 2020 heb ik op grond van artikel 6 lid 2 Wob de beslistermijn met vier weken verlengd.

Uw verzoek is opgesplitst in acht onderdelen. In uw brief licht u toe dat dat deze acht onderdelen moeten worden beschouwd als vijf afzonderlijke verzoeken. Verzoek één bestaat uit onderdeel één, verzoek twee omvat de onderdelen twee tot en met vijf, verzoek drie omvat onderdeel 6, verzoek vier heeft betrekking op onderdeel 7 en verzoek vijf op onderdeel 8.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft op 6 augustus jl. een besluit genomen op verzoek één, waarbij u heeft verzocht om openbaarmaking van het pakket voorwaarden die de regering van Curaçao en Aruba op 6 juli jl. van de Nederlandse regering hebben ontvangen in verband met de 3e tranche lening. De minister van BZK heeft u erop gewezen dat de informatie waar u om heeft verzocht op 10 juli jl. aan de Tweede Kamer is gezonden. De stukken zijn derhalve openbaar en vallen derhalve niet onder de Wob.

Deze brief bevat mijn beslissing op de hiernavolgende (deel)verzoeken, 2, 3 en 4. Op verzoek 5 volgt nog een separaat besluit. Alvorens ik per verzoek en/of onderdeel mijn besluit toelicht, ga ik hierna kort in op de van toepassing zijnde uitzonderingsgronden.

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

Uitzonderingsgronden

Intern beraad

Op grond van artikel 11 lid 1 Wob wordt uit documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad geen informatie verstrekt over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Intern beraad is "het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid" (artikel 1 onder c Wob). Een persoonlijke beleidsopvatting is "een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1 onder f Wob).

Ook gegevens van feitelijke aard die dusdanig zijn verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen, moeten ingevolge artikel 11 lid 1 Wob worden geweigerd.¹

Persoonsgegevens

Op grond van artikel 10 lid 2 onder e Wob blijft openbaarmaking van persoonsgegevens achterwege voor zover het belang dat met openbaarmaking is gemoeid, niet opweegt tegen het belang van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Het is vaste rechtspraak dat het belang van openbaarmaking van persoonsgegevens in beginsel niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Met betrekking tot persoonsgegevens van ambtenaren geldt in beginsel dat openbaarmaking daarvan achterwege blijft bij medewerkers die niet vanwege hun functie in de openbaarheid treden.² Ook persoonsgegevens van derden die niet vanwege hun functie in de openbaarheid treden, kunnen met een beroep op artikel 10 lid 2 onder e Wob worden gelakt.³

Verzoek twee

Onderdeel 2 – correspondentie

In onderdeel twee verzoekt u om openbaarmaking van – samengevat – de correspondentie tussen de staatssecretaris van BZK en de minister-president van Curaçao inzake het pakket voorwaarden bij de 3^e tranche lening.

Er zijn in totaal 9 documenten aangetroffen. Het betreft WhatsApp-berichten uitgewisseld tussen de staatssecretaris van BZK en de minister-president van Curaçao. Daarnaast zijn WhatsApp-berichten aangetroffen uitgewisseld tussen de minister-president van Curaçao en de Directeur-Generaal Koninkrijksrelaties. Deze berichten zijn volledigheidshalve meegenomen in de beoordeling. Voornoemde berichten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Voor zover de berichten feitelijke informatie

¹ Zie o.a. ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:445, rov. 5.2.

² ABRvS 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:314, rov. 5.4.

³ ABRvS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:302.

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

bevatten, is deze informatie dusdanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen, dat zij niet voor verstrekking in aanmerking komen. De openbaarmaking van deze documenten blijft met een beroep op artikel 11 lid 1 Wob achterwege. Voor de volledigheid merk ik op dat de berichten ook passages bevatten die een persoonlijk karakter dragen. Deze passages hebben geen betrekking op een bestuurlijke aangelegenheid en vallen derhalve buiten de reikwijdte van de Wob.

Onderdeel 3 – memo's en notities inz. voorwaarden 3^e tranche lening

In het kader van onderdeel 3 heeft u verzocht om openbaarmaking van de memo's en notities die ten grondslag hebben gelegen aan – samengevat – de 3^e tranche liquiditeitssteun aan Curaçao en de daaraan verbonden voorwaarden.

Er zijn 49 documenten aangetroffen die verband houden met onderdeel 3 van uw verzoek. Het overgrote deel van de documenten is opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. De openbaarmaking van deze documenten blijft op grond van artikel 11 lid 1 Wob achterwege. Voor zover de documenten feitelijke informatie bevatten die van de persoonlijke beleidsopvattingen kunnen worden gescheiden, is deze informatie verstrekt. In de documenten die openbaar worden gemaakt zijn, waar van toepassing, persoonsgegevens, meer specifiek namen en/of contactgegevens van betrokken ambtenaren en derden, met een beroep op artikel 10 lid 2 onder e van de Wob niet openbaar gemaakt. Document 6 bevat ook informatie die buiten de reikwijdte van uw verzoek valt. Die informatie wordt u om die reden niet verstrekt.

In bijgevoegde inventaris is per document toegelicht of het openbaar is gemaakt en welke uitzonderingsgronden van toepassing zijn. In de documenten die gedeeltelijk openbaar worden gemaakt is per passage met een letter geduïd om welke reden openbaarmaking achterwege blijft. A=artikel 10, tweede lid, onder e, Wob; B=artikel 11, eerste lid, Wob en C=buiten reikwijdte.

Onderdelen 4 en 5 - memo's en notities inz. financieringsbehoefte van Curaçao en correspondentie Cft inz. voorwaarden 3^e tranche lening

Bij onderdeel 4 heeft u gevraagd om openbaarmaking van memo's en notities na 2019 met een analyse van de financieringsbehoefte van Curaçao. In het kader van onderdeel 5 heeft u verzocht om de correspondentie met het Cft inz. – samengevat – de voorwaarden die aan de 3^e tranche liquiditeitssteun zijn verbonden.

Deze onderdelen heb ik samengenomen. Er zijn drie documenten aangetroffen. Dit betreft een advies van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (hierna: Cft) van 7 april 2020. Dit advies wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 11 lid 1 Wob; het is een document opgesteld ten behoeve van intern beraad in de Rijksministerraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Daarnaast is een advies van het Cft van 6 mei 2020 aangetroffen. Dit advies is reeds openbaar. Voorts is een e-mail van de voorzitter van het Cft aangetroffen.

Datum

Kenmerk
2020-0000541059

Ook dit document wordt op grond van artikel 11 lid 1 Wob niet openbaar gemaakt.

Voor zover van toepassing, zijn persoonsgegevens, meer specifiek namen en/of contactgegevens van de betrokken ambtenaren en medewerkers van het Cft, met een beroep op artikel 10 lid 2 onder e Wob niet openbaar gemaakt. Ook op deze onderdelen verwijs ik verder naar bijgevoegde inventaris.

Verzoek 3

Onderdeel 6 – memo's en notities inz. Europese fondsen

In het kader van onderdeel 6 heeft u gevraagd om openbaarmaking van memo's en notities met een (juridische) analyse van de Europese fondsen waarop Curaçao in het kader van de Covid-crisis een beroep zou kunnen doen.

Ik heb drie documenten aangetroffen die betrekking hebben op – samengevat – de Europese fondsen waar door Curaçao en/of de andere landen mogelijk een beroep op kan worden gedaan. De documenten met de nummers 1 en 3 worden, met uitzondering van de daarin opgenomen namen en contactgegevens van ambtenaren, openbaar gemaakt. De bijlage bij het document onder nr. 1 is reeds openbaar, en valt derhalve buiten de Wob.

De aangetroffen nota, nummer 2 op bijgevoegde inventaris, wordt op grond van artikel 11 lid 1 Wob niet openbaar gemaakt. Het document is opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Omdat de feiten in het document dusdanig zijn verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen, wordt de openbaarmaking van de nota integraal geweigerd.

Verzoek 4

Onderdeel 7 – informatie inz. artikel 29 Statuut

Bij onderdeel 7 heeft u gevraagd om alle documenten die zien op de toepassing en beoordeling van een verzoek op grond van artikel 29 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden (hierna: Statuut).

Ingevolge artikel 29 lid 1 van het Statuut kunnen de landen alleen met instemming van de Rijksministerraad een buitenlandse geldlening aangaan of garant voor staan. Uit artikel 29 lid 2 Statuut volgt dat de Rijksministerraad hiermee instemt, tenzij de belangen van het Koninkrijk zich daartegen verzetten. Dit artikellid vormt het afwegingskader aan de hand waarvan een eventueel verzoek van één van de landen wordt beoordeeld. Er zijn geen documenten aangetroffen die betrekking hebben op de toepassing en beoordeling van een verzoek ex artikel 29 lid 1 Statuut.

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

Dit Wob-besluit wordt enkele werkdagen na toezending gepubliceerd op de website www.rijksoverheid.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Drs. M.R. Schurink
Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
  - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
  - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 3

1. Eenieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
  - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
  - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
  - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - b. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - c. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - d. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

- e. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
  - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
  - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of

Datum

Kenmerk
2020-0000541059

zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassingen.

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

Bijlage 2 – Inventarisatielijst

Onderdeel 2

Nr.	Datum	Omschrijving document	Besluit	Uitzonderingsgrond(en)
2.1	2 april 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK en vice versa	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.2	2, 3 en 17 april 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK en vice versa	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.3	17 en 23 april 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.4	16 juni 2020	WhatsApp bericht MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.5	17 juni 2020	WhatsApp bericht staatssecretaris van BZK aan MP van Curaçao	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.6	18, 19 en 20 juni 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK en vice versa	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.7	30 juni en 1 juli 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK en vice versa	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.8	3 juli 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan staatssecretaris van BZK	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob
2.9	12, 29 en 30 juni, en 9 juli 2020	WhatsApp berichten MP Curaçao aan DG KR en vice versa	niet openbaar gemaakt	artikel 11 lid 1 Wob

Onderdeel 3

Nr.	Omschrijving document	Afzender/Opsteller	Ontvanger	Besluit	Uitzonderingsgrond(en)
3.1	Afschrift brieven aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten	Staatssecretaris van BZK	Cft	Openbaar gemaakt	
3.2	Nota brieven aan landen n.a.v. advies Cft 24 juni – 26-6-2020	DG KR	Staatssecretaris van BZK	Openbaar gemaakt m.u.v. persoonsgegevens en aantekening	Artikel 10 lid 2 onder e Wob en artikel 11 lid 1 Wob

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

3.3	Brief n.a.v. advies Cft 24 juni 2020 – 26-6-2020	Staatssecretaris van BZK	MP Curaçao	Openbaar gemaakt m.u.v. persoonsgegevens	Artikel 10 lid 2 onder e Wob
3.4	Geannoteerde agenda BWO Koninkrijksrelaties – 15-6-2020	DG KR	Staatssecretaris van BZK	Gedeeltelijk openbaar gemaakt m.u.v. persoonlijke beleidsopvattingen en persoonsgegevens	Artikel 10 lid 2 onder e Wob en artikel 11 lid 1 Wob
3.5	Agenda BWO Koninkrijksrelaties met de daarbij behorende bijlagen – 10-7-2020	DG KR		Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.6	Nota Overzicht Nederlandse steun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten sinds het uitbreken van de coronacrisis – 29-6-2020	DG KR	Staatssecretaris van BZK	Openbaar gemaakt m.u.v. persoonlijke beleidsopvattingen en persoonsgegevens	Artikel 11 lid 1 Wob en artikel 10 lid 2 onder e Wob
3.7	Voorwaarden 3de tranche liquiditeitssteun Landen t.b.v. RMR 3 juli 2020 – 25-6-2020		Ministerraad	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.8	Voorwaarden liquiditeitssteun 3e tranche – 25-6-2020		Ministerraad	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.9	Advies inzake liquiditeitssteun Curaçao – 24-6-2020	College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten	Voorzitter van de RMR	Reeds openbaar	Valt niet onder de Wob.
3.10	Landspakketten Curaçao, Aruba en Sint Maarten			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.11	Landspakketten Aruba, Curaçao en Sint Maarten			Voor zover niet reeds openbaar, niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.12	Stand van zaken Corona en CAS – 25-6-2020	Staatssecretaris van BZK	Ministerraad	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.13	Voorwaarden 3de tranche liquiditeitssteun Landen t.b.v. RMR 3 juli 2020 – 25-6-2020	DG KR	Rijksminister-raad	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

3.14	Nota Voorwaarden liquiditeitssteun 3e tranche – 25-6-2020	DG KR	Ministerraad	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.15	Investeringsagenda Curaçao, Aruba en Sint Maarten met daarbij behorende bijlagen			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.16	Ontvangstbevestiging brief aan RMR t.a.v. overbruggings- en hervormingsprogramma (met bijlage, zie nr. 17) – 13-7-2020	Staatssecretaris van BZK	Cft Curaçao en Sint Maarten	Openbaar gemaakt m.u.v. persoonsgegevens	Artikel 10 lid 1 onder e Wob
3.17	Ontvangstbevestiging brief aan RMR t.a.v. overbruggings- en hervormingsprogramma Curaçao – 13-7-2020	Staatssecretaris van BZK	MP Curaçao	Openbaar gemaakt m.u.v. persoonsgegevens	Artikel 10 lid 1 onder e Wob
3.18	Nota Uitwerking scenario's en opties voorwaarden aan financiële steun ACS met de daarbij behorende bijlagen – 26-4-2020	KR/CZW	Staatssecretaris van BZK	Gedeeltelijk openbaar gemaakt; alleen bijlage 6	Artikel 11 lid 1 Wob
3.19	Oplegnotitie tbv PO 23 april 2020 (met bijlagen)			Deels openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.20	Nota Voorwaarden liquiditeitssteun i.r.t. prestatieafspraken rechtsstaat – 2-6-2020	DG KR - cluster veiligheid	Staatssecretaris van BZK	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.21	Notitie Voorstellen etc. 3e tranche liquiditeitssteun - 2-6-2020	DG KR - cluster veiligheid		Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.22	Brief inz. besluitvorming Rijksministerraad 10 juli	Staatssecretaris van BZK	MP Curaçao	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.23	Annotatie RMR 10 juli 2020 – 9-7-2020	DG KR	Staatssecretaris van BZK	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

3.24	Annotatie VC 28 mei 2020 met MP Curaçao – 27-5-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.25	Annotatie VC 28 mei 2020 met MP Curaçao (met aantekeningen (3)) 27-5-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.26	Nota Verslagen gesprekken MP's landen 18-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Deels openbaar gemaakt	Artikel 10 lid 2 onder e Wob en artikel 11 lid 1 Wob
3.27	Annotatie VC 11 juni 2020 met MP Curaçao - 10-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.28	Annotatie VC 11 juni 2020 met MP Curaçao (met aantekeningen) 10-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.29	Verslag overleg Staatssecretaris Knops met minister-president Rhuggenaath – 11-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.30	Nota Verslagen gesprekken MP's landen (met aantekeningen) – 18-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.31	Annotatie VC MP's donderdag 25 juni – 24-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.32	Agenda VC Staatssecretaris BZK met MP's landen Aruba, Curaçao, Sint Maarten – 23-6-2020			Openbaar gemaakt	
3.33	Spreeklijn Staatssecretaris BZK bij VC met de MP's van de drie Caribische landen – 25-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.34	Annotatie VC MP's donderdag 25 juni (met aantekeningen) – 24-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.35	Nota Verslagen gesprekken MP's landen – 29-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Openbaar gemaakt m.u.v. persoonsgegevens en aantekening	Artikel 10 lid 2 onder e Wob en artikel 11 lid 1 Wob

Datum

Kenmerk
2020-0000541059

3.36	Nota Verslagen gesprekken MP's landen (met aantekeningen) – 29-6-2020	Staatssecretaris van BZK	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.37	Verslag overleg Staatssecretaris Knops met minister-presidenten Wever-Croes, Rhuggenaath en Jacobs – 25-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.38	Verslag bijeenkomst Werkgroep Economie en Bestuurlijke vraagstukken Koninkrijksrelaties – 6-5-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.39	Verslag bijeenkomst Werkgroep Economie en Bestuurlijke vraagstukken Koninkrijksrelaties – 13-5-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.40	Verslag bijeenkomst Werkgroep Economie en Bestuurlijke vraagstukken Koninkrijksrelaties – 25-5-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.41	Verslag bijeenkomst Werkgroep Economie en Bestuurlijke vraagstukken Koninkrijksrelaties – 2-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.42	Verslag Werkgroep juridische zaken en openbare orde Koninkrijksrelaties – 6-5-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.43	Verslag Werkgroep juridische zaken – 13-5-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.44	Verslag Werkgroep Juridische Zaken – 10-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob

Datum

Kenmerk

2020-0000541059

3.45	Verslag Werkgroep Juridische Zaken – 17-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.46	Verslag Werkgroep Juridische Zaken – 24-6-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.47	Verslag Werkgroep Juridische Zaken – 1-7-2020			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.48	Hoofdonderwerpen keuzen wijziging Rijkswet financieel toezicht			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
3.49	Document inz. beoogde wijzigingen Rijkswet financieel toezicht			Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob

Onderdelen 4 en 5

Nr.	Omschrijving document	Afzender	Ontvanger	Besluit	Uitzonderingsgrond
1	Advies over liquiditeitssteun – 7-4-2020	College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten	Voorzitter Rijksministerraad	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
2	Advies tweede tranche liquiditeitssteun Curaçao – 6-5-2020	College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten	Voorzitter Rijksministerraad	Reeds openbaar, valt niet onder Wob.	
3	E-mail vz. Cft Curaçao en Sint Maarten aan DG KR – 26-6-2020	College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten	DG KR	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob en artikel 10 lid 2 e Wob

Datum

Kenmerk
2020-0000541059

Onderdeel 6

Nr.	Omschrijving document	Afzender	Ontvanger	Besluit	Uitzonderingsgrond
6.1	E-mail met als bijlage Joint Communication to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of Regions – 8-4-2020	Ministerie van Buitenlandse Zaken		E-mail m.u.v. persoonsgegevens openbaar gemaakt. Bijlage reeds openbaar, valt niet onder Wob.	Artikel 10 lid 2 onder e Wob
6.2	Nota Overzicht EU actualiteiten in relatie tot LGO – 15-5-2020	DG KR / PV EU	Staatssecretaris van BZK	Niet openbaar gemaakt	Artikel 11 lid 1 Wob
6.3	Notitie RESEMBID COVID-19 RESILIENCE RESPONSE FACILITY. Context, Policy and Guidelines.	Ministerie van Buitenlandse Zaken		Openbaar gemaakt	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
De Rouvilleweg 39
Willemstad
Curaçao

Per e-mail: info@cft.cw

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**
Cluster Financiën & Economie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2020-0000532556

Uw kenmerk

Datum

Betreft Afschrift brieven aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Hierbij ontvangt u een afschrift van de brieven die ik aan de minister-presidenten van Curaçao en Sint Maarten heb verstuurd.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. R.W. Knops

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Aan
Van

Staatssecretaris van BZK
DGKR

Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties
Cluster Financiën & Economie

Contactpersoon

A

Datum
26 juni 2020

Kenmerk
2020-0000388000

nota

Brieven aan landen n.a.v. advies Cft 24-6

B

Aanleiding

Uit de adviezen van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) blijkt dat het Cft op basis van de verstrekte informatie niet kan beoordelen of Curaçao en Sint Maarten voldoen aan de bij de tweede tranche liquiditeitssteun gestelde voorwaarden. Vooruitlopend op de Rijksministerraad van 3 juli krijgen de landen in bijgaande brieven tot 15 juli 2020 de mogelijkheid om alsnog aan de voorwaarden te voldoen.

Advies/actie

U wordt verzocht de brieven te ondertekenen en laten verzenden.

Kern

- Het Cft heeft op 24 juni jl. advies uitgebracht over de derde tranche liquiditeitssteun. Om in aanmerking te komen voor de derde tranche moeten de landen voldoen aan de voorwaarden gesteld bij de tweede tranche.
- Het Cft constateert dat Aruba grotendeels heeft voldaan aan de voorwaarden gesteld bij de tweede tranche, voor Curaçao en Sint Maarten kan het Cft op basis van de verstrekte informatie niet beoordelen of de landen voldoen aan alle voorwaarden.
- Curaçao en Sint Maarten krijgen tot 15 juli a.s. de tijd om alsnog aan de voorwaarden te voldoen. Het Cft informeert de RMR uiterlijk 15 augustus in hoeverre Curaçao en Sint Maarten alsnog hebben voldaan aan de voorwaarden.
- Over het uitstel tot 1 september ten aanzien van de maximering van de topsalarissen (130 procent van het salaris van de minister-president) worden de drie landen geïnformeerd in de Rijksministerraad van 3 juli aanstaande.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Minister-president van Curaçao
T.a.v. De heer E. Rhuggenaath
Fort Amsterdam 17
Willemstad
Curaçao

Per e-mail: **A**

Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties
Cluster Financien & Economie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2020.0000367541

Uw kenmerk

26 JUN 2020

Datum

Betreft Brief n.a.v. advies Cft 24 juni 2020

Geachte heer Rhuggenaath,

Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) constateert in zijn advies van 24 juni jl. (kenmerk Cft 202000077) dat het op basis van de door Curaçao verstrekte informatie niet kan vaststellen dat aan alle voorwaarden is of wordt voldaan per 1 juli aanstaande. Vooruitlopend op de besluitvorming van de Rijksministerraad op 3 juli informeer ik u dat u tot 15 juli aanstaande de mogelijkheid krijgt om alsnog aantoonbaar te voldoen aan alle gestelde voorwaarden. U wordt verzocht het Cft hier uiterlijk 15 juli over te informeren. Het Cft zal vervolgens uiterlijk 15 augustus de Rijksministerraad informeren in hoeverre Curaçao heeft voldaan aan alle voorwaarden.

Een afschrift van deze brief wordt verstuurd aan het Cft.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

A

drs. R.W. Knops

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Geannoteerde agenda

Geannoteerde agenda BWO Koninkrijksrelaties

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
A

Datum
15 juni 2020

Kenmerk
2020-0000363423

Vergaderdatum en -tijd	15 juni 2020 17.30-18:15 uur
Deelnemers	AZ, FIN, JenV, EZK, BZ, DEF, BZK/DGKR

---

1. Opening en mededelingen

2. Inrichtingen taken Entiteit

B

B

Datum
15 juni 2020

Kenmerk
2020-0000363423

B

Datum
15 juni 2020

Kenmerk
2020-0000363423

B

Datum
15 juni 2020

Kenmerk
2020-0000363423

B

Datum
15 juni 2020
Kenmerk
2020-0000363423

Datum
15 juni 2020
Kenmerk
2020-0000363423

Tijdpad en proces consensusrijkswetgeving

Aanhangigmaking en behandeling in RMR	Advisering door Raad van State Koninkrijk	Nader rapport	Behandeling TK	Behandeling EK
<ul style="list-style-type: none"> - Stukken uiterlijk 21 dagen via GevMins rondzenden naar landen. - Raden van Advies AUA, CUR en SXM brengen advies uit aan hun regeringen. - GevMins hebben vetorecht. - Koning zendt stukken aan RvSK. - Zie Draaiboek nr. 115 en Algemene aanwijzingen aangelegenheden MR en OR. - Min. tijdspad: 3 weken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Spoedadvies mogelijk als RMR daartoe machtigt en RvSK daarmee instemt. - KabKon op de hoogte stellen van spoedtraject. - Zie Draaiboek nr. 109. - Min. tijdspad: 2-3 weken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Landsregeringen moeten instemmen met reactie op advies RvSK (vetorecht). - Bij kritisch advies RvSK behandeling in RMR vereist. - Koning zendt stukken aan TK en Staten. - Zie Draaiboek nr. 116. - Min. tijdspad (voor schrijven, reactie landen, evt nieuwe RMR, verzending KabKoning: 4-7 weken. 	<ul style="list-style-type: none"> - TK en Staten brengen schriftelijk verslag uit. - StasBZK kan bij TK aandringen op bespoediging behandeling, maar TK gaat over eigen agenda. - KR-regering en TK kunnen Staten hiertoe een termijn stellen (art. 16 Statuut). - Landsregeringen moeten instemmen met nota nav verslag en eventuele nota's van wijziging (2x vetorecht). - AUA, CUR en SXM kunnen bijz. gedelegeerden en GevMins afvaardigen tbv plenaire behandeling (artt. 17-18 Statuut) en kunnen zich hierin tegen het voorstel uitspreken. - Na aanneming voorstel door EK moet wet door KR-regering worden bekrachtigd en gepubliceerd. - Zie Draaiboek nr. 110; 122-124; art. 22 Statuut. - Min. tijdspad (voor schriftelijke en mondelinge ronde): 8-10 weken. 	<ul style="list-style-type: none"> - EK brengt schriftelijk verslag uit. - StasBZK kan bij EK aandringen op bespoediging behandeling, maar EK gaat over eigen agenda. - Landsregeringen moeten instemmen met Memorie van Antwoord (vetorecht). - AUA, CUR en SXM kunnen bijz. gedelegeerden en GevMins afvaardigen tbv plenaire behandeling (artt. 17-18 Statuut) en kunnen zich hierin tegen het voorstel uitspreken. - Na aanneming voorstel door EK moet wet door KR-regering worden bekrachtigd en gepubliceerd. - Zie Draaiboek nr. 110; 122-124; art. 22 Statuut. - Min. tijdspad (voor schriftelijke en mondelinge ronde): 8-10 weken.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TER INFORMATIE

Aan
Van

Staatssecretaris van BZK
DGKR

Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties
Cluster Financiën & Economie

Contactpersoon

A

Datum
29 juni 2020

Kenmerk
2020-0000395715

nota

Overzicht Nederlandse steun aan Aruba, Curaçao en Sint
Maarten sinds het uitbreken van de coronacrisis

B

Aanleiding

Ter voorbereiding op uw overleg met de coalitiewoordvoerders en het media-optreden op 30 juni as. ontvangt u in deze nota een overzicht van de ondersteuning die Nederland heeft gegeven sinds het uitbreken van de coronacrisis, een overzicht van de uitstaande leningen

Advies/actie

Kennisnemen van deze nota.

Kern

Financiële ondersteuning

- Er is tot op heden **C 350 mln.** aan liquiditeitssteun verstrekt aan de landen.
  - o Aruba heeft sinds april **ruim C 105 mln.** ontvangen aan renteloze leningen.
  - o Curaçao heeft sinds april **ruim C 195 mln.** ontvangen aan renteloze leningen.
  - o Sint Maarten heeft sinds april **ruim C 48 mln.** ontvangen aan renteloze leningen.
- In totaal hadden de landen voorafgaand aan de eerste tranche liquiditeitssteun reeds **C 1,2 miljard** aan leningen uitstaan bij Nederland. Het overgrote deel van de schuldpositie wordt ingenomen door Curaçao en Sint Maarten, het aandeel van Aruba is met € 8 mln. nihil.
- De huidige schuld bestaat vooral uit de herfinanciering van een deel van de schuldenlast van het land Nederlandse Antillen en Curaçao.
- Twee derde deel van de schuldenlast is bij 10-10-10 kwijtgescholden. De **totale kwijtschelding** bedroeg **C 1,5 miljard**.

Overige hulp

-

-

-

C

C

Datum
29 Juni 2020
Kenmerk
2020-0000395715

B

Datum
29 juni 2020
Kenmerk
2020-0000395715

Bijlage 1 – Overzicht liquiditeitssteun en leningen landen

Liquiditeitssteun i.v.m. Covid-19

		Eerste tranche (9 april)	Aanvulling 1e tranche (1 mei)	Tweede tranche (15 mei)*	Totaal
Aruba	AWG	AWG 42,8 mln.	AWG 49,4 mln.	AWG 113,3 mln.	AWG 205,5 mln.
	EUR	EUR 22 mln.	EUR 25 mln.	EUR 58,3 mln.	EUR 105,3 mln.
Curacao	ANG	ANG 177 mln.	n.v.t.	ANG 204 mln.	ANG 381 mln.
	EUR	EUR 91 mln.	n.v.t.	EUR 104,7 mln.	EUR 195,7 mln.
Sint Maarten	ANG	ANG 50,2 mln.	ANG 20 mln.	ANG 24 mln. (totaal ANG 53 mln.)	ANG 94,2 mln. (totaal ANG 123,3 mln.)
	EUR	EUR 26 mln.	EUR 10,3 mln.	EUR 12 mln. (totaal € 27,2 mln.)	EUR 48,3 mln. (totaal € 63,5 mln.)

* Bij de tweede tranche is een deel van de tranche voorwaardelijk gesteld aan aanpassing van de loonsubsidieregelingen. Sint Maarten heeft hier vooralsnog niet aan voldaan, waardoor alleen het eerste deel is uitgekeerd.

8

Datum
29 juni 2020
Kenmerk
2020-0000395715

Curacao

Verstrekte leningen (* mln.)	Basissom		Aflossingen		Openstaand	
	ANG	C	ANG	C	ANG	C
Totaal in 2010	1.649	658	0	0	1.649	658
Totaal in 2011-2019	777	362	41	20	736	347
Totaal 2010-2019	2.426	1.020	41	20	2.385	1.004
wv. bullitleningen	2.180	896	0	0	2.180	896
wv. sinking bonds	245	124	41	20	205	108

B

Voor de jaren 2020-2023 kent Curacao de volgende verplichtingen (in ANG mln; stand 22/4/20).

*ANG mln)		2020	2021	2022	2023
aflossing	totaal	90,2	8,2	8,2	8,2
	betaald	8,3	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	81,8	8,2	8,2	8,2
rente	totaal	62,9	60,7	60,5	60,4
	betaald	2,9	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	59,9	60,7	60,5	60,4
Totaal	nog te betalen	141,8	68,9	68,7	68,6

Datum
29 Juni 2020
Kenmerk
2020-0000395715

Sint Maarten

Verstrekte leningen (* mln.)	Basissom		Aflossingen		Openstaand	
	ANG	€	ANG	€	ANG	€
Totaal 2010	302	121	0	0	302	121
Totaal 2011-2019	254	114	13	7	241	108
Totaal 2010-2019 (excl. Wederopbouw- fonds)	556	235	13	7	543	229
<i>waarvan Bulletleningen</i>	478	196	0	0	478	196
<i>waarvan sinking bonds</i>	78	39	13	7	65	33
Noodhulp en wederopbouw						
Totaal noodhulp en wederopbouw	Leningen in ANG en in \$	52		0		52
Totaal Sint Maarten	ntb	287	ntb	7	Ntb	281

B

Voor de jaren 2020-2023 kent Sint Maarten de volgende verplichtingen (in ANG mln; stand 22/4/20).

Datum
29 juni 2020

Kenmerk
2020-0000395715

*ANG mln)		2020	2021	2022	2023
aflossing	totaal	57,5	8,8	8,8	8,8
	betaald	0,0	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	57,5	8,8	8,8	8,8
rente	totaal	12,5	11,3	11,3	11,0
	betaald	0,1	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	12,4	11,3	11,3	11,0
Totaal	nog te betalen	69,9	20,2	20,1	19,9

B

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
T.a.v. Prof. dr. R.J.H.M. Gradus
De Rouvilleweg 39
Willemstad
Curaçao

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**

Cluster Financiën & Economie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Per e-mail: info@cft.cw
CC: A @cft.cw

Kenmerk
2020-0000416729

Datum **13 JUL 2020**
Betreft Ontvangstbevestiging brief aan RMR t.a.v. overbruggings- en hervormingsprogramma Curaçao

Geachte heer Gradus,

Hierbij ontvangt u als bijlage een afschrift van de bevestigingsbrief die ik verstuurd heb aan de minister-president van het land Curaçao. Dit naar aanleiding van de door de Rijksministerraad (RMR) op 2 juli 2020 ontvangen brief waarin de RMR nader is geïnformeerd ten aanzien van het overbruggings- en hervormingsprogramma van Curaçao en het voldoen en invulling geven aan de eerder voor de tweede tranche liquiditeitssteun gestelde voorwaarden.

Ik heb de minister-president van Curaçao verzocht de aan de RMR verstuurde brief (inclusief bijlagen) zo spoedig mogelijk met het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) te delen, zodat het Cft de RMR tijdig kan informeren in hoeverre Curaçao heeft voldaan aan de eerder gestelde voorwaarden.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

A

drs. R.W. Knops

3.17

AFSCHRIFT

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Minister-president van Curaçao
T a.v. Dhr. E. Rhuggenaath
Fort Amsterdam 17
Willemstad
Curaçao

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**

Cluster Financiën en Economie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Per e-mail: **A** @gobiernu.cw

Kenmerk
2020-0000403773

Uw kenmerk

Datum: 13 JUL 2020
Betreft: Ontvangstbevestiging brief aan RMR t a v. overbruggings- en
hervormingsprogramma Curaçao

Geachte heer Rhuggenaath,

Op 2 juli 2020 heeft u de Rijksministerraad (RMR) per brief (zonder kenmerk) nader geïnformeerd ten aanzien van het overbruggings- en hervormingsprogramma van Curaçao en het voldoen en invulling geven aan de eerder voor de tweede tranche liquiditeitssteun gestelde voorwaarden.

Ik verzoek u om de brief (inclusief bijlagen) zo spoedig mogelijk met het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) te delen, zodat het Cft conform mijn brief van 26 juni 2020 (kenmerk 2020-0000387541) de RMR tijdig kan informeren in hoeverre Curaçao heeft voldaan aan de gestelde voorwaarden.

Een afschrift van deze brief stuur ik aan het Cft.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

A

drs R.W. Knoops

Bijlage 6: Tijdpad

- Met de landen is afgesproken dat ze maandelijks gaan rapporteren onder andere over de inzet van de liquiditeitssteun. De eerste rapportage betrof de maand maart 2020. Op basis van de maandelijkse rapportage volgt het CAft de realisatie van uitvoering van de landsbegroting en de ontwikkeling van de liquiditeitspositie.
- Het CAft zal begin mei 2020 op basis van de dan beschikbare inzichten een volgend advies aan de RMR uitbrengen met een actualisatie van de situatie en een beeld van de benodigde liquiditeitssteun tot het einde van juni 2020. Dit advies zal op de eerstvolgende RMR na ontvangst van het CAft-advies – 15 mei a.s. – worden besproken.
- Een vergelijkbaar traject zal worden gevolgd voor de totstandkoming van de besluitvorming over de derde tranche liquiditeitssteun (juli-september 2020).
- Het traject tot en met de derde tranche liquiditeitssteun ziet er dan als volgt uit:

Wat	Wie	Ontvanger	Wanneer
Aanleveren maandrapportage maart 2020	Landen	C(A)ft	Uiterlijk 28 april
Vastgestelde begroting(wijziging) aanleveren	Landen	C(A)ft	Vóór 1 mei
Bewindspersonenoverleg AZ-FIN-BZK	MP, MFIN, SBZK		1 mei
RMR besluitvorming pakketten Aruba en SXM	RMR		1 mei
Cft-advies aan RMR inzake liquiditeitssteun t/m juni 2020 (2 ^e tranche)	C(A)ft	BZK/RMR	6 mei
RMR Besluitvorming inzake 2 ^e tranche liquiditeitssteun (medio mei t/m juni 2020)	RMR		15 mei
Versturen brieven met RMR-conclusies 15 mei	MBZK	Landen en C(A)ft	22 mei
Aanleveren maandrapportage april 2020	Landen	C(A)ft	Uiterlijk 28 mei
Cft-advies aan RMR inzake <ul style="list-style-type: none"> • mate van afwijking normen Art 14 LAft/Protocol 2018) en Art 15 Rft in 2020 op basis van de vastgestelde begroting(wijzigingen) • 3^e tranche liquiditeitssteun (juli-sept. 2020) 	C(A)ft	BZK/RMR	15 juni
Aanleveren maandrapportage mei 2020	Landen	C(A)ft	Uiterlijk 28 juni
RMR Besluitvorming inzake <ul style="list-style-type: none"> • mate van afwijking normen Art 14 LAft/Protocol 2018) en Art 15 Rft in 2020 op basis van de vastgestelde begroting(wijzigingen) • liquiditeitssteun 3^e tranche (juli-sept. '20) 	RMR		3 juli
Versturen brieven met RMR-conclusies van RMR 3 juli	MBZK	Landen en C(A)ft	10 juli

Bijlage 2: Overzicht leningen Landen-Nederland

B

Per land

Land Curaçao

Verstreckte leningen	Basissom		Aflossingen		Openstaand		
	(* mln.)	ANG	€	ANG	€	ANG	€
Totaal in 2010		1.649	658	0	0	1.649	658
Totaal in 2011- 2019		777	362	41	20	736	347
Totaal 2010- 2019		2.426	1.020	41	20	2.385	1.004
<i>wv. bullitleningen</i>		<i>2.180</i>	<i>896</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.180</i>	<i>896</i>
<i>wv. sinking bonds</i>		<i>245</i>	<i>124</i>	<i>41</i>	<i>20</i>	<i>205</i>	<i>108</i>

B

Voor de jaren 2020-2023 kent Curacao de volgende verplichtingen (in ANG mln; stand 22/4/20).

*ANG mln)		2020	2021	2022	2023
aflossing	totaal	90,2	8,2	8,2	8,2
	betaald	8,3	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	81,8	8,2	8,2	8,2
rente	totaal	62,9	60,7	60,5	60,4
	betaald	2,9	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	59,9	60,7	60,5	60,4
Totaal	nog te betalen	141,8	68,9	68,7	68,6

Sint Maarten

Versterkte leningen (* mln.)	Basissom		Aflossingen		Openstaand	
	ANG	€	ANG	€	ANG	€
Totaal 2010	302	121	0	0	302	121
Totaal 2011-2019	254	114	13	7	241	108
Totaal 2010-2019 (excl. Wederopbouw-fonds)	556	235	13	7	543	229
waarvan Buletleningen	478	196	0	0	478	196
waarvan sinking bonds	78	39	13	7	65	33
Noodhulp en wederopbouw						
Totaal noodhulp en wederopbouw	Leningen in ANG en in \$	52		0		52
Totaal Sint Maarten	ntb	287	ntb	7	Ntb	281

B

Voor de jaren 2020-2023 kent Sint Maarten de volgende verplichtingen (in ANG mln; stand 22/4/20).

*ANG mln)		2020	2021	2022	2023
aflossing	totaal	57,5	8,8	8,8	8,8
	betaald	0,0	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	57,5	8,8	8,8	8,8
rente	totaal	12,5	11,3	11,3	11,0
	betaald	0,1	0,0	0,0	0,0
	nog te betalen	12,4	11,3	11,3	11,0
Totaal	nog te betalen	69,9	20,2	20,1	19,9

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan
Van

Staatssecretaris van BZK
DG KR

Directoraat-Generaal
Koninkrijksrelaties
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Contactpersoon

A

Datum
18 juni 2020

Kenmerk
2020-0000370214

nota

Verslagen gesprekken MP's landen

Aanleiding

Op 11 juni sprak u met minister-president Wever-Croes van Aruba en minister-president Rhuggenaath van Curaçao. Op 16 juni volgde een gesprek met minister-president Jacobs van Sint Maarten. Van deze gesprekken zijn verslagen opgesteld.

Advies/actie

Kennisnemen van de verslagen van de gesprekken en deze – inclusief eventuele opmerkingen – goedkeuren, zodat deze gedeeld kunnen worden met de respectievelijke landen. De verslagen zullen vervolgens worden vastgesteld tijdens de volgende bilaterale gesprekken.

B

**Directoraat-Generaal
Koninkrijksrelaties**
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Datum
23 juni 2020

Kenmerk
2020-0000532567

agenda

VC staatssecretaris BZK met MP's landen Aruba, Curaçao
en Sint Maarten

Vergaderdatum en -tijd	25 juni 2020 18:00
Deelnemers	Raymond Knops (staatssecretaris BZK), Evelyn Wever-Croes (minister-president Aruba), Eugene Rhuggenaath (minister-president Curaçao) en Silveria Jacobs (minister-president Sint Maarten)

---

1. Openingswoord door staatssecretaris Knops
2. De Caribische Hervormingsentiteit (mondeling, geen stukken beschikbaar)
3. Vervolgproces richting 3 juli (mondeling, geen stukken beschikbaar)
4. W.v.t.t.k.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan
Van

Staatssecretaris van BZK
DG KR

Directoraat-Generaal
Koninkrijksrelaties
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Contactpersoon

A

Datum
29 juni 2020

Kenmerk
2020-0000391985

nota

Verslagen gesprekken MP's landen

Aanleiding

Op 25 juni jl. sprak u met minister-president Wever-Croes van Aruba, minister-president Rhuggenaath van Curaçao en minister-president Jacobs van Sint Maarten. Van dit gesprek is een verslag opgesteld.

Advies/actie

Kennismemen van het verslag en deze – inclusief eventuele opmerkingen – goedkeuren, zodat het ter afstemming gedeeld kan worden met de landen.

B

Van: A
Verzonden: woensdag 8 april 2020 12:09
Aan: A
CC: A
Onderwerp: Aanknopingspunten LGO in CIE-pakket derde landen
Bijlagen: 2_EN_ACT_part1_v5.pdf.pdf.pdf

Ha collega's,

De CIE heeft bijgaande communicatie gepresenteerd omtrent een pakket van €15mrd (gaat vooral om herallocatie van bestaande middelen) voor hulp aan derde landen in het kader van de coronacrisis. Hierin vind ik in ieder geval twee concrete aanknopingspunten voor de LGO, die al genoemd worden in de hulpvoorbeelden op pagina 5:

1. P5: 'In the **Caribbean**, the EU has put in place a regional support to the Caribbean Public Health Agency CARPHA for a total amount of EUR 8 million to cover countries' most urgent needs in support of outbreak control operations. This includes the provision protection material, test reagents, lab material, treatment/vaccines, as well as support to increase the health workforce.' Alle NL LGO zijn lid van CARPHA, en kunnen hier dus aanspraak op maken.
2. P5: 'In **Venezuela**, and the countries in the region, the EU is supporting the Pan-American Health Organisation and the International Federation of the Red Cross and Red Crescent for actions that help contain the spread and prepare for response to Covid-19 (totaling EUR 9 million). This includes improving access to basic health services and facilitating access to adequate sanitation and hygiene for vulnerable populations, including refugees.' AUA/CUR/SXM zijn *associate members* van het PAHO en NL is een *participating state*. Verder kan het Rode Kruis natuurlijk sowieso bijstand verlenen, waar ook ter wereld.

Als de specifieke tabellen beschikbaar zijn moeten we denk ik een volledige lijst maken zodat we helder op ons netvlies hebben waar de LGO gebruik van kunnen maken. Daarnaast worden er maatregelen aangekondigd ter waarde van ruim €12mrd op het gebied van de economische en sociale consequenties, waarvan op het eerste oog niet duidelijk is of de LGO hier ook gebruik van zouden kunnen maken (zie P7 en verder). @ : heb jij hier iets over gehoord vanuit jouw contacten met de CIE? Zou het mogelijk zijn om hier rondom de RBZ/OS van vandaag duidelijkheid over te verkrijgen?

Groet,

RESEMBID COVID-19 RESILIENCE RESPONSE FACILITY Context, Policy and Guidelines

Onder het RESEMBID¹ programma, een al bestaand EU-programma voor de twaalf LGO in de Caribische regio, is de **RESEMBID COVID-19 resilience response facility** ('het fonds') opgezet om de LGO flexibel en snel financieel te kunnen ondersteunen. Ondersteuning voor de LGO op het gebied van gezondheidszorg en economie is belangrijk vanwege hun kwetsbaarheid als gevolg van de uitbraak van COVID-19, temeer vanwege het naderende orkaanseizoen. Voor het fonds is €10 miljoen vanuit het al bestaande budget van het RESEMBID programma geormerkt. Met een *fast-track procedure* is het mogelijk om binnen de kaders van de coronacrisis sneller bijstand, uitrusting en voorraden te kunnen financieren. RESEMBID wordt uitgevoerd door Expertise France, in samenwerking met de *Global Facility for Disaster Reduction and Recovery (GFDRR)* van de Wereldbank.

Het fonds omvat €10 miljoen, gefinancierd uit al bestaand RESEMBID budget. LGO mogen er ook voor kiezen geen gebruik te maken van deze *fast-track procedure* en in plaats daarvan prioriteit te geven aan acties die zijn geïdentificeerd tijdens de recente formuleringsmissie. Een aanvraag moet aan de volgende vereisten voldoen:

1. Noodzaak en behoeften van opdracht moeten duidelijk zijn. Op basis van case studies van andere landen en lessen van de varkensgriep (2009) en ebola-uitbraken (2014-2016) dient het traject van COVID-19 ingeschat te worden om de beste mitigatiemaatregelen te identificeren.
2. In aanmerking komen dezelfde uitvoerende partners die dat ook zijn voor reguliere RESEMBID financiering².
3. In het algemeen komen projecten met als **doel** technische bijstand, uitrusting en voorraden direct en aantoonbaar gekoppeld aan de inzet van COVID-19-rampenbestrijding in aanmerking:
  - a. Versterking van de institutionele reactiecapaciteit op de COVID-19 pandemie.
  - b. Verlenen van technische ondersteuning aan primaire institutionele stakeholders en eenheden in de frontlinie van de strijd tegen COVID-19.
  - c. Technische bijstand voor een pandemische strategie en beleidsontwikkeling.
  - d. Apparatuur en benodigdheden die specifiek verband houden met de noodmaatregelen tegen COVID-19.
  - e. Openbaar onderwijs en programma's voor mobilisatie van de gemeenschap.
4. Het fonds mag nadrukkelijk **niet gebruikt** worden voor:
  - a. Directe begrotingssteun.
  - b. Het doen van contante betalingen, inclusief aan burgers of migranten.
  - c. Het verstrekken van leningen en kredietlijnen.
  - d. Logistieke ondersteuning en medische evacuaties.
  - e. Salarissen of beurzen/stipendia.
  - f. Te maken kosten voor de inzet van medische teams (vliegtickets, verblijfkostenvergoedingen, bezoldigingen e.a. uitgaven).
  - g. Financiële vergoeding voor operationele kosten of financieel verlies van private / publieke entiteiten.
5. Voor goedkeuring van een aanvraag is het essentieel de coördinatie goed te beleggen.

Speciale aandacht zal uitgaan naar acties die rekening houden met de rol, ervaringen en behoeften van vrouwen en meisjes tijdens de crisis. Bij het ondersteunen van landen is de coördinatie tussen partners en het delen van informatie cruciaal om effectief te reageren. Er zal een protocol en platform worden opgezet om belangrijke informatie bij te houden en te delen ter ondersteuning van de besluitvorming, het goedkeuren van aanvragen en het rationaliseren van verzoeken van landen.

¹ Resilience, Sustainable Energy and Marine Biodiversity

² Regionale instanties, openbare instellingen van de LGO en openbare nutsbedrijven. Gemeenschapsgerichte organisaties, niet-gouvernementele organisaties (NGO's), het Rode Kruis en actoren uit de particuliere sector komen dan mogelijk ook in aanmerking.

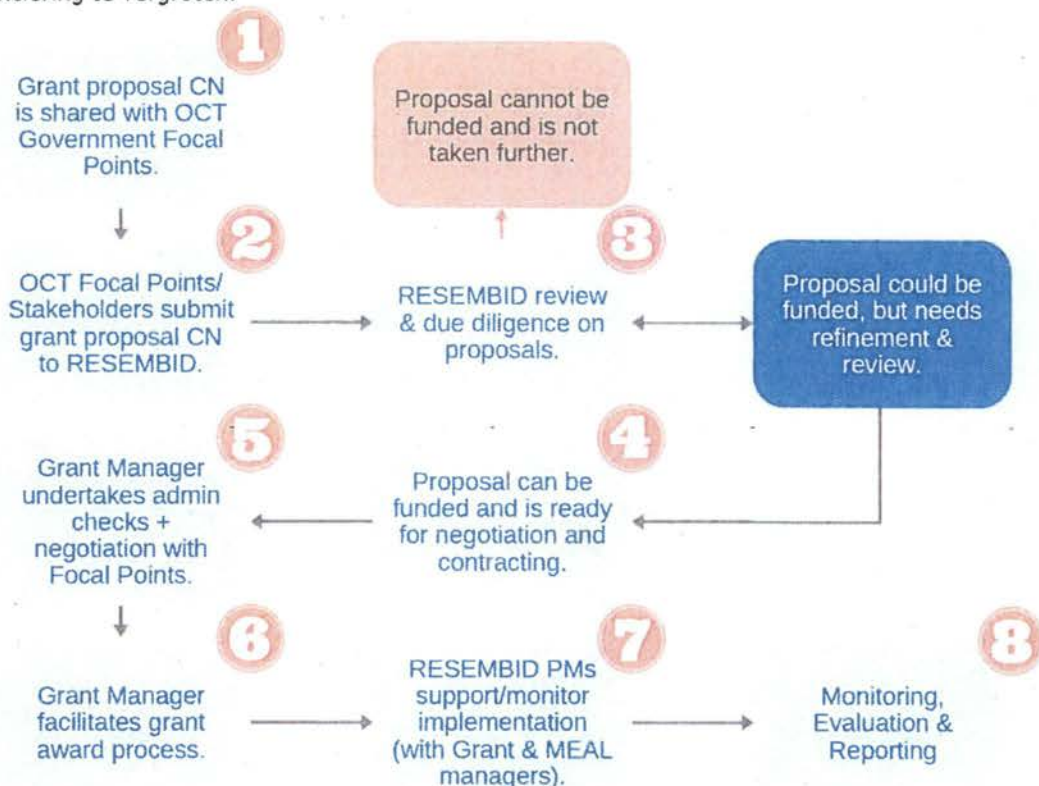
Modaliteiten / Overig

- Om snel tegemoet te komen aan de behoeften van de LGO en om het grootschalige toekenningsproces te versnellen, zal het fonds gebruikmaken van een instrument dat beurzen/financiering op directe wijze toekent.
- Bij aanbestedingen die direct en aantoonbaar zijn gekoppeld aan COVID-19-noodhulp worden de LGO ondersteund.

Proces aanvraag en toekenning

1. **Aanvraag:** RESEMBID heeft een template beschikbaar gesteld waarmee een conceptnota kan worden opgesteld. Met deze conceptnota kan een aanvraag worden gedaan door deze ingevuld toe te sturen naar de RESEMBID-contactpersoon³ van het desbetreffende LGO. Deze contactpersoon maakt de aanvraag vervolgens definitief. Als dit nodig is wil RESEMBID een aanvraag graag vooraf bespreken of begeleiden.
2. **Beoordeling:** het RESEMBID team beoordeelt de aanvraag. Als deze niet direct geaccepteerd wordt is het mogelijk de aanvraag te verbeteren in samenwerking met RESEMBID. In deze fase wordt ook de grote van het financieringsbudget in onderling overleg definitief gemaakt.
3. **Toekenning van de opdracht:** na enkele standaard administratieve controles wordt het contract door beide partijen ondertekend.
4. **Implementatie:** de implementatie kan worden voorbereid en vervolgens uitgevoerd met de door RESEMBID toegekende fondsen.
5. **Evaluatie:** het RESEMBID team monitort en evalueert de implementatie van het project en de gedegenheid van het financieel beheer.

Er is geen vastgestelde deadline voor het indienen van een aanvraag. Er is echter een beperkt budget (€10 miljoen) beschikbaar en snelheid is geboden om de kans op toekenning van financiering te vergroten.

Figuur 1 Proces aanvraag, toekenning en uitvoering

³ De zogeheten 'OCT Government Focal Points'.

Bijlage - Lijst met voorbeelden van geschikte projecten

Country level

- Support pandemic risk assessment; KAP Survey among civil servants and the general population to develop relevant baselines.
- Bolster/establish epidemiological surveillance and data analysis.
- Separate pandemic response services and general health services, to avoid disrupting other forms of healthcare (e.g. cancer and dialysis treatment, maternity and neonatal care).
- Bolster helplines and remote consultations by doctors, nurses and mental health workers.
- Train rapid response teams to quarantine and isolate suspected cases, as well as health service providers, health management and support workers, and carers.
- Train relevant key public sector actors (e.g. all ESFs on Sint Maarten) and awareness raising amongst civil servants.
- Establish and support inter-ministerial/departmental pandemic preparedness/coordination committees.
- Develop integrated response and readiness plans (e.g. worsening of the crisis, secondary events, or recurrence of the pandemic).
- Revise Standard Operating Procedures (SOPs) and clarify roles and responsibilities in the light of the current crisis.
- Produce checklists and operational tools for relevant emergency responders and civil servants
- Strengthen community-based services and adapt extension services in accordance with appropriate guidelines to ensure safety of workers and beneficiaries.
- Develop a national communication and public information strategy; partnership with the media to communicate effectively and optimise use of social media (including countering rumours, "fake news" and mis(dis)information generally)
- Monitoring social media and mitigating misinformation and "fake news" related to the pandemic and the integrated response.
- Facilitate early recovery planning for key sectors
- Equipment and supplies directly and demonstrably linked to COVID-19 emergency response

Regional level

- Establish a (sub)regional pandemic response team to be deployed to hotspots (see example of the Netherlands Government providing medical response teams covering Sint Maarten, Saba, St Eustatius, and Bonaire).
- Strengthen (sub)regional laboratory and influenza surveillance capacity.
- Organise post-facto knowledge sharing/lessons learnt events.
- Training frontline health workers through regional training facilities.
- Collection and analysis of epidemiological data and other relevant information-sharing among OCTs.
- Sharing good practices in quarantine/isolation practices of suspected or sick patients.
- Facilitate technology transfer e.g. expanding and sharing the GIS system in place on Bonaire.
- Broaden joint response and preparedness actions between Sint Maarten and Saint Martin, to also include St Barthélemy, St Eustatius and Saba.
- Support the development of a "safe re-opening strategy" (including transport and tourism) for the OCTs.
- Strengthening ongoing SME employment initiatives currently being established: Bonaire Jobcentre, SXM MatchMaking, Aruba Incubator facility.
- Support harmonisation of processes and support efforts: current collaboration of ACS, OECS, CARICOM, CDEMA and OCTs (+ National Entities).

Community level

- Support community mobilisation and sensitisation campaigns and initiatives
- Support NGOs and community self-help groups to provide food parcels/ready-made meals to the elderly, isolated pregnant/lactating women, persons with disabilities
- Support psycho-social and mental health services.
- Support development and dissemination of Public Service Announcements (PSA) sensitising the population to safety/prevention measures (incl. social distancing, handwashing, safe grocery shopping, sterile techniques, home care of sick family members, etc.); tailored public health measures and messages to different cultures and segments of the population; multilingual resources (Papiamentu, Spanish, English, Dutch, French).
- Identification of at-risk segments of the population; consider providing support to avoid unnecessary movements/travel/commuting.

- Prevent discrimination and stigma (see HIV and AIDS learnings) toward COVID-19 afflicted or recovering patients, specific ethnic groups (e.g. citizens of ethnic extraction at special risk of targeted discrimination – e.g. shopkeepers of Asian background), undocumented migrants and workforce.
- Support gender-sensitive programming e.g. action to prevent or mitigate increase of sexual and gender-based violence (SGBV), ensure procurement includes sufficient and appropriate hygiene products for women and older citizens.
- Identify and advocate for safe approaches to community mobilisation to respond and prepare.
- Support the monitoring of essential goods price tracking through social media to prevent undue price increases ("gouging") from local vendors.

Public utilities and private sector

- Support business continuity of electricity and water sectors to maintain services throughout the crisis.
- Support emergency water supply to neighbourhoods without access to running water.
- Support emergency sanitation services to prevent further spread of disease and vectors in hotspots.
- Estimating the impact of the pandemic on the workforce to promote early recovery and targeted actions in the event of socio-economic stimulus programmes.